

Passend en veilig leerlingenvervoer:

Op weg naar een duurzame en zorgzame oplossing

De organisatie van het leerlingenvervoer moet grondig worden herzien. Er is een uniforme landelijke aanpak nodig met duidelijke richtlijnen en adequate financiering. Alleen zo kunnen we de huidige problemen rond het leerlingenvervoer oplossen en ervoor zorgen dat elke leerling passend, veilig en met de nodige zorg naar school kan.

De toegang tot onderwijs voor ieder kind ligt vast in verschillende internationale verdragen en in onderwijswetgeving. Voor veel kinderen is leerlingenvervoer de enige manier om naar school te gaan, vooral voor degenen die door afstand, fysieke beperkingen of andere belemmeringen niet zelfstandig kunnen reizen.

Noodzaak

Leerlingenvervoer gaat over veel meer dan het brengen van kinderen van A naar B en vice versa. Het vereist maatwerk, kennis en begrip van de specifieke behoeften van de leerlingen en aandacht voor sociale, emotionele en fysieke veiligheid van de kinderen. Het gaat hier om het algehele welzijn van kinderen. Uitblijven van dergelijke aansluiting schaadt de ontwikkelingsvoorwaarden van kinderen en organiseert risico voor de ontwikkeling van het kind.

Uit onderzoek van Oberon (in opdracht van het ministerie van OCW, 2024) blijkt dat gemiddeld 18 procent van de leerlingen die afhankelijk zijn van leerlingenvervoer wekelijks te laat op school komt. Bij een schooljaar van 200 dagen leidt dit tot circa 4,3 miljoen ritten die niet op tijd aankomen. Volgens dezelfde meting krijgt 12 procent van de leerlingen structureel minder onderwijstijd door te laat komen.

Daarnaast blijkt uit een peiling van Ouders & Onderwijs dat een kwart van de leerlingen zo vermoeid of overprikkeld aankomt, dat zij niet goed kunnen deelnemen aan de les. Deze cijfers laten zien dat het niet om incidenten gaat, maar om een structureel probleem dat de afgelopen jaren alleen maar nijpender is geworden. De impact op het leerrecht, het welzijn en de veiligheid van leerlingen is groot en vraagt om een fundamentele aanpak.

Momenteel wordt het leerlingenvervoer vooral als logistieke opgave gezien, zonder voldoende aandacht voor de zorgcomponent. Dit heeft negatieve gevolgen voor de veiligheid, gezondheid en welzijn van leerlingen tijdens het vervoer. Bovendien verschilt de uitvoering sterk tussen gemeenten: sommige kinderen krijgen passend vervoer, terwijl anderen het zonder moeten stellen of geconfronteerd worden met lange wachttijden. Doordat de zorgcomponent onvoldoende is gedekt bij het leerlingenvervoer zijn er vaak onduidelijkheden over verantwoordelijkheden en tekortkomingen in de uitvoering.

Oproep

Omdat de huidige wetgeving onvoldoende passend is om de zorgbehoeften in het leerlingenvervoer adequaat te dekken, is een gezamenlijke oplossing van gemeenten, de rijksoverheid, ouders en andere betrokkenen zoals de vervoersbranche noodzakelijk. Vandaar deze oproep om de inrichting van het systeem tenminste op de vijf punten te wijzigen:

1. Verplaats de verantwoordelijkheid voor leerlingenvervoer naar het ministerie van OCW

Door de verantwoordelijkheid voor leerlingenvervoer bij het ministerie van Onderwijs onder te brengen, kan leerlingenvervoer beter worden geïntegreerd in het onderwijsbeleid. Leerlingenvervoer wordt zo onderdeel van het leerrecht van kinderen. Leerlingenvervoer zorgt ervoor dat kinderen die anders geen toegang zouden hebben tot het onderwijs, toch hun leerrecht kunnen uitoefenen. Het maakt de fysieke toegang tot scholen mogelijk. Het is primair het onderwijs waarvoor dit gespecialiseerde vervoer wordt geregeld.

Een verschuiving van de verantwoordelijkheid van het leerlingenvervoer naar een bredere integratie met het landelijke onderwijsbeleid ligt daarom in de rede.

Het ministerie van OCW kan het vervoer adequaat integreren in haar bredere onderwijsbeleid en het leerrecht voor deze kwetsbare leerlingen beter borgen. Het ministerie van OCW is tenslotte verantwoordelijk voor de toegankelijkheid van het onderwijs zelf en het leerlingenvervoer is daar een essentieel onderdeel van. Het ministerie van OCW heeft bovendien uitgebreide kennis van de specifieke behoeften van leerlingen, bijvoorbeeld in het geval van kinderen met een beperking of andere zorgbehoeften. Dit zou kunnen leiden tot beter afgestelde vervoersregelingen die rekening houden met de specifieke zorg- en onderwijsbehoeften van leerlingen, in plaats van alleen logistieke aspecten.

2. Herzie de wetgeving en financiering

De Wet op het leerlingenvervoer moet worden aangepast zodat zowel de vervoerkosten als de zorgcomponent voor leerlingen (veiligheid, welzijn, zorgbehoeften) goed gefinancierd worden, zodat we geen kinderen - soms letterlijk - in de kou laten staan. Een hybride financieringsmodel ontzorgt gemeenten financieel en administratief, terwijl ze wel invloed houden op de uitvoering. Hierdoor kunnen wethouders zich richten op wat écht telt: toegankelijk en passend leerlingenvervoer voor ieder kind, zonder onnodige bureaucratie of financiële onzekerheid. Samenwerken aan een efficiënter, eerlijker en toekomstbestendig systeem.

3. Stel landelijke richtlijnen op voor uniforme uitvoering

Er zijn duidelijke landelijke richtlijnen nodig voor het leerlingenvervoer. Dit betreft onder andere afspraken over reistijden, vervoersomstandigheden en veiligheidsprotocollen. Zo zorgen we ervoor dat het vervoer voor alle leerlingen passend en gelijk geregeld is, ongeacht hun regio of woonplaats. Tegelijkertijd behouden gemeenten de verantwoordelijkheid voor lokaal maatwerk, zoals aanpassingen voor leerlingen met bijzondere zorgbehoeften of in specifieke situaties.

4. Verzamel landelijk data over leerlingenvervoer

Laat het ministerie van Onderwijs landelijk data verzamelen over leerlingenvervoer, zodat beter inzicht ontstaat in de behoeften van leerlingen en trends kunnen worden gemonitord. Dit draagt bij aan beter beleid en tijdige aanpassingen.

5. Verbeter de samenwerking tussen gemeenten, ouders en rijksoverheid

Intensieve samenwerking tussen gemeenten, ouders en de rijksoverheid is nodig om ervoor te zorgen dat leerlingenvervoer altijd passend, veilig en zorgzaam is. Gemeenten behouden de verantwoordelijkheid voor lokaal maatwerk, maar werken binnen de kaders van landelijke richtlijnen en beleid.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Het verbeteren van leerlingenvervoer is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de rijksoverheid, gemeenten, ouders, belangenverenigingen, de vervoersbranche en andere betrokkenen. Wij roepen iedereen op om samen te werken aan een herziening van de organisatie van het leerlingenvervoer. Zo zorgen we ervoor dat elke leerling, ongeacht beperking of woonplaats, veilig en passend naar school kan gaan, met de zorg die nodig is.

Leerlingenvervoer moet niet langer worden gezien als kostenpost, maar als een investering in de toekomst van kinderen.

Passend Veilig Leerlingenvoer

Ouders

Els Vink

Rosalie Dykhuizen

06-29 03 84 11

passendenveiligonderwijs@outlook.com

Gemeente Katwijk

Wethouder Emile Soetendal

06-13 33 32 53

e.soetendal@katwijk.nl

Gemeente Breda

Wethouder Arjen van Drunen